

••••• Voor ons land is de wereldwijde handel in plantaardige producten van groot belang voor de eigen economie, maar deze is ook lucratief voor de internationaal opererende Nederlandse bedrijven. Eén van de kerntaken van het ministerie van Economische Zaken op dit gebied is het openen en open houden van markten voor die producten in derde landen (niet-EU).

Onderhandelen in het kader van de International Plant Protection Convention (IPPC)

Markttoegang van plantaardige producten

Het team Markttoegang fyto-sanitair derde landen van het ministerie van EZ werkt actief samen met de NVWA om over de gehele wereld fyto-sanitaire problemen op te lossen, contacten te onderhouden met overheden en gunstige randvoorwaarden te creëren voor marktkansen in zogenoemde derde landen (niet-EU).

Daarnaast is het ministerie ook verantwoordelijk voor het minimaliseren van de fyto-sanitaire risico's die gepaard gaan met de handel in en het transport van plantaardige producten. Deze fyto-sanitaire risico's bestaan uit de verspreiding van ziekten en plagen, kunnen grote economische schade toebrengen aan de productie van voedsel en

sierteeltgewassen, maar kunnen ook een bedreiging vormen voor de biodiversiteit.

Vaak spelen de onderhandelingen met derde landen zich af binnen kaders die op grond van de International Plant Protection Convention (IPPC) zijn vastgesteld. Naast de bilaterale contacten (van land tot land), is Nederland daarom ook actief binnen de IPPC. Maar wat doet de Nederlandse overheid daar nu precies en hoe helpt dat de Nederlandse agribusiness?

DE IPPC: wat is het?

De International Plant Protection Convention (IPPC) uit 1952 biedt het mondiale raamwerk voor fyto-sanitaire aangelegenheden. Het verdrag is tot stand gekomen als reactie op de

toenemende handel in plantaardige producten en een aantal concrete problemen die dat met zich meebracht. Wat aanvankelijk klein begon, is uitgegroeid tot een verdrag waarbinnen momenteel 181 landen samenwerken. De Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) is gastheer van de IPPC en financiert en huisvest het IPPC-Secretariaat.

Het doel van de IPPC is het bevorderen van internationale samenwerking om de verspreiding van voor planten schadelijke ziekten en plagen tegen te gaan, en tegelijkertijd om randvoorwaarden te scheppen voor veilige handel. Het was en is zaak om daarin telkens een goede balans te vinden tussen enerzijds de noodzaak om planten en plantaardige producten te beschermen, en anderzijds het belang van vrije wereldhandel in plantaardige producten te bevorderen. Door mondiale afspraken kan worden voorkomen dat iedereen in bilateraal overleg opnieuw het wiel moet uitvinden. Vanwege de rol die de IPPC speelt op het terrein van plantgezondheid heeft de IPPC in het kader van de World Trade Organisation dezelfde status als de Codex Alimentarius (voor volksgezondheid) en de OIE (voor diergezondheid).

Nederlands lidmaatschap: wat betekent dat?

Een belangrijk principe van de IPPC is dat landen het soevereine recht hebben eisen te stellen aan de import van plantaardig materiaal, zolang deze eisen transparant zijn en technisch gerechtvaardigd. Die eisen leggen vaak beperkingen op aan de Nederlandse handel naar het desbetreffende land, maar zijn erop gericht om de insleep van schadelijke ziekten en plagen voor planten te voorkomen.

Op grond van de IPPC is ieder aangesloten land verplicht om een National Plant Protection Organization (NPPO) op te richten, die taken heeft op het terrein van fyto-sanitair. In Nederland is dat de NVWA. Eén van die taken is het afgeven van een fyto-sanitair exportcertificaat, waarin de Nederlandse autoriteiten verklaren dat de producten voldoen aan de eisen die worden gesteld door het importerende land.

Een belangrijke uitkomst van de afspraken in IPPC-kader zijn de internationale fyto-sanitaire standaarden: de ISPMs (International Standards on Phytosanitary Measures). Deze standaarden geven richtsnoeren voor de toepassing van fyto-sanitaire maatregelen, bijvoorbeeld op het gebied van het uitvoeren van risicoanalyses, de wijze van exportcertificering, diagnostiek en behandelingsmethoden. Door deze standaarden wordt wereldwijd een gemeenschappelijke basis gecreëerd, op grond waarvan nationale plantenziektekundige diensten kunnen werken.

Momenteel heeft de IPPC bijna 40 standaarden vastgesteld. Een bekend voorbeeld is ISPM15, die het wereldwijde gebruik van houten verpakkingsmateriaal mogelijk maakt. Het is een goed voorbeeld van een concrete toepasbare standaard, die de fyto-sanitaire risico's van houten verpakkingsmateriaal vermindert en tegelijkertijd de wereldwijde handel en transport van dit materiaal mogelijk maakt.

Een ander voorbeeld betreft de standaarden die betrekking hebben op de afgifte van fyto-sanitaire certificaten. Door middel van het afgeven van zo'n certificaat verklaart het land van export dat een geëxporteerde zending voldoet aan de eisen die een land van import stelt.

'Nieuwe standaard elektronische certificering nadert'

Binnenkort valt besluitvorming te verwachten over een nieuwe standaard voor elektronische fyto-sanitaire certificering. Deze standaard zal richtsnoeren bevatten om de afgifte van elektronische certificaten te harmoniseren, een voor Nederland belangrijke ontwikkeling. Naast het vaststellen van standaarden is de IPPC ook actief in het versterken van de capaciteitsopbouw in ontwikkelingslanden, de verbetering van transparantie over fyto-sanitaire eisen tussen landen en een mechanisme om geschillen tussen landen te beslechten.

Emerging Pathways & Challenges

Trade Related Invasive Alien Species

Implementation Review & Support System
of the International Plant Protection Convention

IRSS
IPPC

Internet Trade (e-commerce)

An emerging pathway for spread of pests
(including invasive alien species) across international borders

A number of websites offer plants, plant products and other articles for sale and distribution that easily bypass traditional screening by National Plant Protection Organizations (NPPOs), including plants of uncertain identity and unknown ecological attributes as well as other organisms for alleged beneficial purposes. The behavior of these organisms when introduced into new environments is not known.

Some plants and plant products for sale through the internet.
Photo by Tom Woolf.

Aquatic Plants

New insights from IPPC's perspective on a long-standing challenge

Aquatic plants as plants to be protected and as pests of other plants, i.e. the threats to and from aquatic plants. With respect to 'invasive aquatic plants': Consideration given to expansion of IPPC's mandate to cover invasive alien species that impact biodiversity in aquatic environments. Use of aquatic plants in the ornamental trade is likely to increase as the level of economic development in the world increases.

Pteridophytes taking over a river in Germany.
Photo by Andreas Hussner.

International Plant Protection Convention Secretariat
Food and Agriculture Organization of the United Nations
Viale delle Terme di Caracalla 1, 00153 Rome, Italy
Tel: +39 06 5705 4812 Fax: +39 06 5705 4819

www.ippc.int
ippc@fao.org

Op alle onderdelen van de IPPC is Nederland actief. Door het leveren van kennis en experts in verschillende vormen draagt Nederland bij aan de besluitvorming van de IPPC en het tot stand komen van standaarden. Vertegenwoordigers van het ministerie en de NVWA maken vaak deel uit van verschillende werkgroepen en comités van de IPPC. Hierdoor kan al in een vroegtijdig stadium van de besluitvorming het Nederlandse belang worden ingebracht. Vanaf 2014 zal die inbreng worden versterkt doordat Nederlandse vertegenwoordigers in het zogeheten Standards Committee (verantwoordelijk voor de standaarden) en het Bureau (het dagelijks bestuur) van de IPPC plaats zullen nemen. Nederland doet dit niet op eigen houtje, maar

werkt nauw samen met collega's van Europese landen en treedt in veel gevallen ook namens de Europese regio op.

Praktijkvoorbeeld

Een concreet voorbeeld van de Nederlandse inzet is het organiseren van een expertgroep voor het ontwikkelen van een standaard op het gebied van zaaizaden (juli 2013, Den Haag). De internationale handel in zaaizaden is van groot belang en het Nederlandse bedrijfsleven neemt hierin een grote plaats. De handel wordt gekenmerkt door het sterk internationale karakter ervan. Het komt vaak voor dat zaadbedrijven in verschillende landen locaties hebben opgezet voor onderzoek, productie

en verwerking. Vaak gebeurt dit in verschillende werelddelen om maximaal gebruik te kunnen maken van de verschillende klimatologische en geografische omstandigheden.

Een belangrijk probleem daarbij is dan wel dat dergelijke bedrijven te maken hebben met veel, vaak onbekende en veranderende, fytosanitaire eisen van de landen waarin ze actief zijn. Al enkele jaren geleden heeft het bedrijfsleven dit probleem aangekaart bij de IPPC, met het verzoek te komen tot een standaard voor zaaizaden die handreikingen kan geven voor de harmonisatie van eisen en maatregelen. Nadat de IPPC dit onderwerp op het werkprogramma voor de ontwikkeling van standaarden had geplaatst, werd gezocht naar experts die een ontwerp voor een standaard zouden kunnen maken.

Het ministerie van EZ ontving in 2013 een groep experts in Nederland. Tijdens de vergadering van deze groep is een bezoek gebracht aan een Nederlands zaadbedrijf, zodat de experts konden kennismaken met de praktijk van zo'n bedrijf. Men kon overeenstemming bereiken over een ontwerp-standaard voor zaden, die in de komende periode verder in de IPPC zal worden besproken en vastgesteld. Op deze en ook andere manieren draagt Nederland bij aan de harmonisatie van fytosanitaire maatregelen wereldwijd.

*Corné van Alphen en Tjitske Bolt,
team Markttoegang fytosanitair derde landen*

